

**ДО  
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ  
СМОЛЯН**

**ДОКЛАДНА ЗАПИСКА  
от НИКОЛАЙ ТОДОРОВ МЕЛЕМОВ  
Кмет на Община Смолян**

**ОТНОСНО:** Обсъждане на докладите за осъществените читалищни дейности и за изразходваните от бюджета средства в Община Смолян през 2023 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,**

В изпълнение на чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища, читалищата от община Смолян представят пред общинския съвет и кмета на общината доклади за осъществените дейности, в изпълнение на Годишната програма за развитие на читалищната дейност за 2023 г., приета от Общински съвет с Решение № 1080/26.01.2023 г., Протокол №44.

Представени са доклади за осъществените читалищни дейности и годишни финансови отчети за изразходваните средства през 2023 г. от следните читалища:

1. НЧ „Хр. Ботев-1871” – гр. Смолян
2. НЧ „Орфееви гори-1870” – гр. Смолян, кв. Райково
3. НЧ „Кирил Маджаров-1866“ – гр. Смолян, кв. Устово
4. НЧ „Балкански просветител-1871” – гр. Смолян, кв. Райково
5. НЧ „Светлина-1925” – с. Момчиловци
6. НЧ „Ас. Златаров-1927” – с. Смилян
7. НЧ „Светлина-1937” – с. Търън
8. НЧ „Съгласие-1883” – с. Славейно
9. НЧ „България-1937” – с. Могилица
10. НЧ „Екзарх Стефан-1872” – с. Широка лъка
11. НЧ „Искра-1957” – с. Виево
12. НЧ „Пробуда-1903” – с. Стойките
13. НЧ „Извор-1920” – с. Арда
14. НЧ „Отец Паисий-1926” – с. П. Серафимово
15. НЧ „Зора-1956” – с. Кутела
16. НЧ „Хр. Попконстантинов-1923” – с. Петково
17. НЧ „Развитие-1919” – с. Левочево
18. НЧ „Г. С. Раковски-1947” – с. Мугла
19. НЧ „Съзнание-1929” – с. Гела
20. НЧ „И. Вазов-1948” – с. Сивино
21. НЧ „Бр. Шукеров-1959” – с. Кошница
22. НЧ „Момчил юнак-1997” – с. Подвис
23. НЧ „Хр. Ботев-1892” – с. Чокманово
24. НЧ „Просвета-1930” – с. Соколовци
25. НЧ „Братан Шукеров-1960” – с. Катраница
26. НЧ „Наука-1928“ – с. Солища

27. НЧ „Просвета 1946“ – с. Бостина.

НЧ „Светлина 1982“ – с. Белев дол не е представило доклад за дейност и финансов отчет за 2023 г. Читалището не е извършило задължителната пререгистрация.

Читалищната дейност в община Смолян през 2023 година отбелязва следните основни моменти:

Народните читалища в община Смолян са традиционни самоуправляващи се културно-просветни сдружения, които изпълняват държавната културна политика по населени места. Яркото им присъствие в историческата памет на селищата, където са създадени, гради авторитета им на притегателни духовни центрове.

Основните цели, за развитието на читалищата са свързани с:

- обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място;
- съхраняване и иновиране на местните обичаи и народности традиции;
- приобщаване към ценностите на науката, изкуството, културата;
- възпитаване и утвърждаване на национално самосъзнание;
- осигуряване на достъп до информация и разширяване знанията на хората;

В читалищата на територията на Община Смолян през 2023 г. е осигурена заетост на 55 щатни и над 70 хонорувани специалисти, които извършват разнообразна дейност в рамките на Закона за народните читалища, съобразена с потребностите и възможностите на местната общност, а именно:

- уреждане и поддържане на библиотеки;
- създаване на информационни услуги;
- развиване и подпомагане на любителско художествено творчество;
- организиране на курсове, школи, клубове, кино- и видеопоказ, празненства, концерти, чествания и други дейности, насочени към всички възрастови групи;
- събиране и разпространяване на знания за родния край;
- създаване и експониране на музейни колекции, като съхраняват историческата памет на селището и района.

Читалищните библиотеки предоставят своите услуги с библиотечен фонд, който е бил значително обновен през 2023 година и се обслужват над 2 300 регистрирани читатели.

Читалищата са естествените обществени центрове, където се съхраняват традиционните материални и духовни богатства на селищата в общината. В тях се осъществява връзката между миналото и съвременното, създава се и се възпроизвежда културата по места. Съзнавайки спецификата на региона, съхраненото родопско фолклорно богатство и живите му традиции, читалищните специалисти целенасочено развиват любителското художествено творчество.

През 2023 г. постоянните художествено-творчески колективи са над 85. В повече от 45 школи, клубове и кръжоци се работи с над 1 500 души. Данните са извлечени на база представените информационни карти.

В изпълнение на чл. 23, ал. 1 от Закона за народните читалища и на основание Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г., със Заповед № РД-0924/18.08.2023 г. на Кмета на Община Смолян бе назначена Комисия за разпределение на субсидиите на читалищата в Община Смолян за 2023 г., включваща по един представител на всяко читалище в общината, което има право на субсидии и един представител на Община Смолян, който е председател на комисията. Разпределението на държавната субсидия се извърши на база критерии, определени от Министерството на културата и представените от читалищата информационни карти за осъществени дейности през предходната година, както следва:

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СУБСИДИИТЕ  
ЗА ЧИТАЛИЩАТА В ОБЩИНА СМОЛЯН ЗА 2023 ГОДИНА**

Стандарт за една субсидирана бройка: 13 940 лв.

Субсидирани бройки са 88 бр., като от тях:

55 бр. x 13 940 = 766 700 лв. Читалища

3 бр. . РЕКИЦ Читалища

30 бр. ФА Родопа

За разпределяне 86 157 лв.

№	Читалища	Субсидия 2023 г.
1	„Хр. Ботев-1871” – Смолян	150 368
2	„Орфееви гори-1870” – кв. Райково	124 840
3	„К. Маджаров-1866“ - кв. Устово	121 840
4	„Балк. просветител-1871” – кв. Райково	44 500
5	„Светлина-1925” – с. Момчиловци	70 000
6	„Ас. Златаров-1927” – с. Смилян	42 000
7	„Светлина-1937” – с. Търън	28 000
8	„Съгласие-1883” – с. Славейно	20 050
9	„България-1937” – с. Могилища	21 600
10	„Екзарх Стефан-1872” – с. Широка лъка	22 300
11	„Искра-1957” – с. Виево	13 000
12	„Пробуда-1903” – с. Стойките	13 900
13	„Извор-1920” – с. Арда	12 700
14	„Отец Паисий-1926” - с. Полк. Серафимово	14 600
15	„Зора -1956” – с. Кутела	12 000
16	„Хр. Попконстантинов-1923” – с. Петково	8 872
17	„Развитие-1919” – с. Левочево	3 500
18	„Г.С.Раковски-1947” – с. Мугла	6 500
19	„Съзнание-1929” – с. Гела	9 500
20	„И. Вазов-1948” – с. Сивино	7 000
21	„Светлина-1982” – с. Белев дол	1 260
22	„Бр. Шукеров-1959” – с. Кошница	2 300
23	„Момчил юнак-1997” – с. Подвис	2 420
24	„Хр. Ботев-1892” – с. Чокманово	3 000
25	„Просвета-1930” – с. Соколовци	3 000
26	„Братан Шукеров-1960” –с. Катраница	3 000
27	„Момчилова крепост-2016“ – с. Градът	00.00
28	„Бъдеще сега -2006" - с. Гудевица	00.00
29	„Наука-1928“ - с. Солища	3 350
30	„Просвета 1946” - с. Бостина	1 300
	Общо:	<b>766 700</b>
33.	РЕКИЦ „Читалища“	<b>41 820</b>
34.	ФА „Родопа“	<b>418 200</b>
	<b>Общо:</b>	<b><u>1 226 720</u></b>

Не е определена субсидия на НЧ „Момчилова крепост 2016“ – с. Градът, което не е извършило задължителната си пререгистрация, на НЧ „Бъдеще сега 2006“ – с. Гудевица, което няма предоставени отчети за дейност и финансови отчети в установения срок в Община Смолян, както и информационни карти към Националния регистър, вече три години, съгласно Наредба №2/01.07.2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища.

Народните читалищата в община Смолян са утвърдени самоуправляващи се културни-просветни сдружения, които изпълняват държавната културна политика по населени места и имат дълбоки корени в местните традиции. Те развиват и обогатяват социалната и образователната дейност в селището, в което осъществяват дейността си, работят за запазването и иновирането на местните обичаи, осигуряват достъп до информация и разширяват знанията на хората, възпитават и утвърждават тяхното национално самосъзнание. Яркото им присъствие в историческата памет на селищата, където са създадени, гради авторитета им на притегателни духовни центрове.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в община Смолян за 2023 г. е създадена в изпълнение на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища и е подготвена въз основа на читалищните предложения за дейност.

Съзнавайки значимостта на всяко читалище и ролята му за местната общност, Община Смолян продължи да полага усилия за съхраняването и развитието на читалищната мрежа. И в най-малките селища читалището има своето място, което трябва да бъде съхранено, защото в повечето случаи се оказва единственото пространство за социално общуване и има обединяваща роля за местната общност.

Като проблем на читалищата си остава остарялата материално-техническа база, понеже сградният им фонд е обемен и труден за поддържане, а Община Смолян разполага с ограничен финансов ресурс. Влагат се средства предимно за частичен ремонт на покривите, в повечето случаи от държавната субсидия.

Читалищата от община Смолян показват добрата си работа и в областта на опазване и развитие на местните традиции чрез превръщане в жива практика на ценни, забравени празници и ритуали. Все повече читалищата се очертават и като центрове на гражданското общество.

И през 2023 г. читалищата в община Смолян - различни по вътрешна структура, по големина и обхват, успяха да изпълнят ролята си на основен и стабилен фактор в развитието на местната култура. С новата програма за 2024 г. те надграждат постигнатото, въпреки трудностите и предизвикателствата пред тях.

Читалища, отдаващи части от сградите под наем както през предходните години, така и през 2023 г., извършваха това със съгласието от Община Смолян по ред, определен в Наредбата за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество, като се съобразяват с чл. 3 и чл. 4 от Закона за народните читалища. 50% от получените приходи от наемни правоотношения се използват за извършване на ремонтно-възстановителни работи на читалищните сгради и 50% от получените приходи от наемни правоотношения се използват за читалищна дейност.

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 26а, ал. 4, 5 от Закона за народните читалища, както и чл. 21, ал. 1, т. 24 и ал. 2, и чл. 27, ал. 3 от ЗМСМА предлагам Общински съвет- Смолян да приеме следните

#### **РЕШЕНИЯ:**

1. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ „Христо-Ботев-1871“ – гр. Смолян
2. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ „Орфееви гори-1870“ – гр. Смолян, кв. Райково

3. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ „Кирил Маджаров“ – гр. Смолян, кв. Устово
4. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ „Балкански просветител-1871“ – гр. Смолян, кв. Райково
5. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ „Светлина-1925“ – с. Момчиловци
6. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ „Асен Златаров-1927“ – с. Смилян
7. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Светлина-1937” – с. Търън
8. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Съгласие-1883” – с. Славейно
9. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “България-1937” – с. Могилица
10. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Екзарх Стефан-1872” – с. Широка лъка
11. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Искра-1957” – с. Виево
12. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Пробуда-1903” – с. Стойките
13. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Извор-1920” – с. Арда
14. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Отец Паисий-1926” – с. П. Серафимово
15. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Зора-1956” – с. Кутела
16. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Хр.Попконстантинов-1923” – с. Петково
17. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Развитие-1919” – с. Левочево
18. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Г.С.Раковски-1947” – с. Мугла
19. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Съзнание-1929” – с. Гела
20. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “И. Вазов-1948” – с. Сивино
21. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Бр. Шукеров-1959” – с. Кошница
22. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ „Момчил юнак-1997” – с. Подвис
23. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Хр. Ботев-1892” – с. Чокманово

24. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023 г. на НЧ “Просвета-1930” – с. Соколовци
25. Приема доклада за осъществените читалищни дейности и изразходваните от бюджета средства през 2023г. на НЧ „Братан Шукеров-1960” – с. Катраница
26. Приема доклада за осъществените читалищни дейности през 2023 г. на НЧ „Наука-1928“ – с. Солища.
27. Приема доклада за осъществените читалищни дейности през 2023 г. на НЧ „Просвета 1946“ – с. Бостина

**Приложение:** Доклади за осъществени дейности на 27 читалища.  
Годишни финансови отчети за изразходваните средства на 27 читалища.

**ВНОСИТЕЛ: / П /**

**НИКОЛАЙ МЕЛЕМОВ**  
Кмет на Община Смолян